

Checklista för Designers inför nya invånaryerna

Stockholm, 2021-04-21

Revisionshistorik		
1.0	Jenny Axelsson	Upprättat dokumentet

Innehåll

1.	Designmässiga beslut.....	4
1.1.	Namnsättning på knappar i formulär ändras	4
1.2.	Hjälptexter/ledtexter tillförs för vissa frågetyper i formulär.....	4
1.3.	Bredden för ytan av innehåll i steg blir mindre	4
2.	Bredden för ytan av innehåll i formulär blir mindre	5
3.	Brister kopplat till innehåll	6
3.1.	Svarsalternativ i formulär saknar text	6
3.2.	Alt-texter för bilder saknas	6
3.3.	Bristande innehåll i instruktioner i formulär	7
3.4.	Ologisk ordningsföljd av information i formulär för skärmläsare	7
3.5.	Frågetypen Skala i formulär ger liten träffyta på mobila enheter	7
3.6.	Flertalet infogade formulär i steg	7
3.7.	Formulär som består av flera kolumner och rader där inte alla rutor visar en fråga	8
	Bilaga	9
	Knappändringar - Formulär.....	9
	Valfritt att fylla i och Kan sättas som utkast av invånaren	9
	Knappförändringar – flikformulär.....	9
	Obligatoriskt att fylla i.....	9
	Valfritt att fylla i	10
	Knappändringar - Formulär.....	10
	Valfritt att fylla i och Kan sättas som utkast av invånaren	10
	Ledtexter	11

1. Designmässiga beslut

Nedan beskrivs de ändringar i gränssnittet som kräver att en designer skapar en ny major av momentet och genomför eventuella ändringarna.

1.1. Namnsättning på knappar i formulär ändras

Benämningen på knappar i formulär kommer ändras något och är beroende av vilka egenskaper formuläret har. Knappen kommer inte benämnas Spara och skicka som tidigare. För vidare information se bilaga.

Åtgärder för Designern:

- Gå igenom alla texter i steg och formulär och ta bort uppmaningar att Spara och skicka.
- Gå igenom alla texter i steg och formulär och ta bort hänvisningar till Spara och skicka.

1.2. Hjälptexter/ledtexter tillförs för vissa frågetyper i formulär

Inmatningsfälten i formulär kommer att få nya ledtexter för att underlätta ifyllnad av formuläret och därmed bli en bättre hjälp för att kunna besvara respektive fråga på ett korrekt sätt. För vidare information se bilaga.

Åtgärder för Designern:

- Gå igenom alla formulär och ta bort instruktioner kopplat till enskilda frågor då detta inte längre kommer att behövas eftersom nya hjälp/ledtexterna kommer att finnas.

1.3. Bredden för ytan av innehåll i steg blir mindre

I och med webbdirektivet ställs högre krav på läsbarheten vilket gjort att vi blivit tvungna att minska ytan för innehåll i steg. Maxbredden på desktop kommer vara 620 px medan maxbredd på mobila enheter kommer styras av skärmstorleken på den specifika enheten.

Vi kommer därför inte längre ta hänsyn till angivna bredder och placering av element (text, media, formulär) i förhållande till varandra. Samtliga innehållselement kommer presenteras efter varandra i en och samma kolumn. Denna presentation av elementen kommer vara detsamma oavsett om man använder dator eller mobil enhet.

Notera: om det finns behov av att lägga bilder parallellt med varandra (på samma rad) behöver samtliga bilder sättas ihop till en och samma bild. Det är då viktigt att beskriva hela bilden under Alt-text.

Observera: Eftersom invånarvyerna släpps först och det nya gränssnittet för Designverktyget senare så kommer det att vara möjligt att ange bredd och placering av innehållselement i Designverktyget. Dock kommer dessa inställningar ignoreras i det nya gränssnittet för invånaren när de nya invånarvyerna är på plats.

Åtgärder för Designer:

- Kan vara bra att gå igenom innehållet i steg utifrån den nya bredden på sidan. I och med att bredden blir mindre så kommer sidan istället bli betydligt längre och detta kan medföra att man istället vill dela upp informationen i flera steg.
- I de fall designern lagt element bredvid varandra på samma rad så kommer dessa nu att visas under varandra. Logiken för i vilken ordning dessa visas styrs av i vilken ordning elementen skapats samt av placeringen höger/vänster. Dock är det omöjligt för en designer att i efterhand se i vilken ordning man skapat saker. För att säkerställa rätt ordning så rekommenderar vi att gå igenom alla steg och ändra inställningen för alla element i steg som idag är angivna som 25,50,75% bredd till 100% bredd och därefter lägga dom i den ordning man vill.

2. Bredden för ytan av innehåll i formulär blir mindre

I och med webbdirektivet ställs högre krav på läsbarheten vilket gjort att vi blivit tvungna att minska på ytan för innehåll i formulär. Detta kommer framför allt påverka de formulär som innehåller kolumner och rader, även kallat grid-formulär. Dessa formulär fungerar dåligt på framför allt mindre skärmar, i flera fall kan invånaren tvingas scrolla i sidled vilket medför stora risker att formuläret inte besvaras korrekt.

Observera: Möjligheten till att skapa formulär med flera kolumner och rader kommer på sikt byggas bort. Det är därför bra att redan nu börja planera/bygga om formulär med detta upplägg.

Åtgärder för Designer:

- Gå igenom era formulär och bygg om alla formulär som idag presenteras i kolumner och rader.
 - Ska formulären besvaras vid flera tillfällen och utifrån datum så är till exempel formulär i kalenderformat ett bra alternativ.
 - I andra fall där frågorna inte är formulerade utifrån datum så kan formulär i flikformat vara ett bättre alternativ.

Notera att kalenderformulär och flikformulär inte kan läggas in i ett steg.

3. Brister kopplat till innehåll

Nedan beskrivs brister som upptäckts i olika moment under vår test- och utvecklingsperiod. Dessa kan vara bra att gå igenom och säkerställa eventuella åtgärder för. En del av bristerna kan kopplas till de användare som behöver specifika verktyg som exempelvis skärmläsare, det är då viktigt att komma ihåg att dessa åtgärder inte enbart hjälper de användare som har det behovet utan även den användaren som inte har ett behov av specifikt verktyg.

3.1. Svartalternativ i formulär saknar text

I och med webbdirektivet så ska informationen i momenten kunna tillgodogöras av alla oavsett förmågor. För de användare som använder skärmläsare och får innehållet uppläst så blir det väldigt svårt att välja rätt svartalternativ när de inte innehåller någon information. I de fall formulären inte får ändras på grund av upphovsrätt så bör man påtala detta för de som äger licensen då lagen gäller alla i EU.

Åtgärder för Designer:

- Gå igenom alla formulär och säkerställ att alla svartalternativ har en text och inte bara en siffra alternativt inget värde alls.
- Undvik svartalternativ som både innehåller ett numeriskt värde och en text. Den kombinationen är väldigt svårt att förstå vid uppläsning i skärmläsare.

3.2. Alt-texter för bilder saknas

I och med webbdirektivet ska informationen i momenten kunna tillgodogöras av alla oavsett förmågor. För de användare som använder skärmläsare är de helt beroende av alt-texter för bilder.

Åtgärder för Designer:

- Gå igenom alla steg och formulär och säkerställ att de bilder som har en informationsbärande mening också har en alt-text angiven. Använd INTE bilder för att ersätta text.
- Läs mer om webbriktlinjer och alt-text [här](#)

3.3. Bristande innehåll i instruktioner i formulär

Under vår test- och utvecklingsperiod har vi upptäckt flera instruktionstexter som inte är anpassade för den digitala världen.

Åtgärder för Designer:

- Gå igenom formulär och anpassa instruktioner till den digitala världen. Skriv till exempel inte Ringa in eller Sätta ett X över. Dessa instruktioner hör enbart hemma när man fyller i formulär på ett fysiskt papper.

3.4. Ologisk ordningsföljd av information i formulär för skärmläsare

En användare som använder skärmläsare får innehållet uppläst och det finns olika sätt att ta del av informationen. Ett av sätten är att få innehållet uppläst uppifrån och ned och då är det viktigt att informationen kommer i en logisk följd.

Åtgärder för Designer:

- Gå igenom formulären och säkerställ att informationen kommer i en logisk följd så att till exempel eventuella instruktion inte förutsätter att du redan har läst igenom inledningen på formuläret.

3.5. Frågetypen Skala i formulär ger liten träffyta på mobila enheter

Om en skala innehåller många svarsalternativ och användaren använder en liten skärm blir träffytan för varje svarsalternativ för liten.

Åtgärder för Designern:

- Gå igenom formulären och ersätt frågor av typen Skala med radioknappsfråga alternativt slider då detta är betydligt bättre ur ett tillgänglighetsperspektiv.

3.6. Flertalet infogade formulär i steg

Under vår test- och utvecklingsperiod upptäckte vi att en del moment innehåller flera olika formulär i ett och samma steg där vissa formulär ibland bara innehåller en eller väldigt få frågor. Eftersom varje formulär har sin egen spara-knapp så innebär detta att informationen upplevs som stökig då det kan finnas väldigt många spara-knappar på en och samma sida. Detta stökar till det framför allt för de som använder skärmläsare.

Åtgärder för Designer:

- För bästa upplevelse rekommenderar vi att så mycket av informationen som möjligt ska placeras i ett och samma formulär som sedan infogas i steget. Finns behov av att dela upp frågorna med inledande texter så kan designern lägga till ett nytt block i formuläret. Detsamma gäller media, infoga även det i formuläret.

3.7. Formulär som består av flera kolumner och rader där inte alla rutor visar en fråga

Under vår test- och utvecklingsperiod upptäckte vi moment med formulär där frågorna enbart syns på första raden och/eller i den första kolumnen.

Detta innebär att det inte finns någon koppling mellan rubrikerna/frågorna i vänsterkolumnen och den översta raden. Skärmläsaren kan därmed inte läsa upp frågorna på ett begripligt sätt.

Det upptäcktes även stora problem för användare med skärmläsare i de fall designern valt att gömma frågan i en ruta och bara visa en tom skrivruta. Skärmläsaren kan inte läsa upp frågan på ett begripligt sätt.

Åtgärder för Designer:

- Varje ruta som ska gå att besvara måste innehålla all information som behövs för att kunna besvara frågan det vill säga själva frågan och eventuella förvalda svarsalternativ.

Bilaga

Knappändringar - Formulär

Valfritt att fylla i och Kan sättas som utkast av invånaren

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara	Spara som utkast
	Spara - jag är klar

Obligatoriskt att fylla i

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Obligatoriskt att fylla i och måste granskas

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Obligatoriskt & måste granskas" & "Kan sättas som utkast av invånaren"

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Markera som färdigt	Spara som utkast
Spara	Spara - jag är klar

Knappförändringar – flikformulär

Obligatoriskt att fylla i

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Valfritt att fylla i

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Obligatoriskt att fylla i och kan sättas som utkast

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Markera som färdigt	Spara som utkast
Spara	Spara - jag är klar

Knappändringar - Formulär

Valfritt att fylla i och Kan sättas som utkast av invånaren

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara	Spara som utkast
	Spara - jag är klar

Obligatoriskt att fylla i

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Obligatoriskt att fylla i och måste granskas

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Spara och skicka	Spara

Obligatoriskt & måste granskas" & "Kan sättas som utkast av invånaren"

Gamla gränssnittet	Nya invånarvyerna
Markera som färdigt	Spara som utkast
Spara	Spara - jag är klar

Ledtexter

I och med de nya invånarvyerna kommer vi komplettera ledtexter till formulärsfält. Det innebär att det inte finns ett behov av egna ledtexter för svarsalternativ, exempel på ledtext är: ”Ett svar endast kan innehålla heltal”

Denna hjälp kommer redan nu finnas med automatik i alla frågetyper där det behövs. Man bör därför som designer gå igenom alla frågor och eventuellt tillhörande exempelsvar i sina formulär och säkerställa att dessa inte innehåller någon beskrivning angående tillåtna format i ett svar.